

הבל שוחטין פרק ראשון חולין

יב

עין משפט
גב מצוה

פב א ב פיי י"ד
מלכות שמיטה
הלכה ו סמג עשין סג
טוש"ע י"ד סימן א
סעיף א וסעיף ד :

פג ג ד טוש"ע סג
סעיף ג :

פד ה וי"ד פ"ד מלכות
תרומוט הלכה ו :

פה ז וי"ד ט"ז הלכה ג :

פו ח ט"ז י"ד פ"ד
מלכות שמיטה ס"ב
ח ועיין נכ"מ סה"ר
סמג עשין סג טוש"ע
י"ד ס"א א סעיף ד :

הגהות הב"ה
(א) גמ' אי' אי' כ"ל
ותיבת דילמא נמתק :
(ב) רש"י ד"ה י"ד ס"ס
וכו' מסיני הוא דממתיין :

גליון הש"ס
רש"י ד"ה פסח וכו'
אלא ודאי הלמ"מ עיין
לקמן דף ג ע"ב כרש"י
ד"ה מאי וזע"ק :

ועיין חוס' לקמן טו'
בסוף ד"ה סמוך :

ועיין חוס' בכורות כ'
ד"ה ולי בעיני אמאי :

שיטה מקובצת

א לימא רוב מצויין אצל
שחיטה נ"ב ע"י תוס'
בכורות דף כ ע"ב :
ב הלכה למשה מסיני
הוא הא : ג והיא
דאיתרמי דאיתקא
ריאה : ד מומחין הו'
שאם לא היה וכו' נ"ב
בקצת ס"י כתיב (רוב
מצויין) כלומר רוב
השוחטים מומחין הם
שאם לא היה מומחה
לא היה שוחט :
ה והלך בעל הבית
(עיר) נ"ב בכל הספרי
נמצא והלך אח"כ בעל
הבית ומצאו שוחט ולא
ידע מי שחטו אם שלוחו
אם אחר : דשחט הר
סימן קמיה שפיר והלך
לו הרואה ונמר זה
שחטו והלך וכו' :
ו חוקת שלוח וכו' :
ז"ב בקצת ס"י עישה
שליחותו כל השלוחין
מוחזקין בכך דלאחר
שנתרצו בשליחותו ודאי
תאזה לא פריך ג"ב

ונפקא מינה להכי שרמיטה שהיה לה חלב קודם לידה דהיה לא
מפטרין מטעם חלב ואפשר דאף רשב"ג סבר דחלב פוטור והשתא
הכי שפיר דאשכחן רשב"ג דלא חייב למיעוטא בריש כל הללמים (ע"ז
דף מ) דלא גזר שאר מקומות אלו אחרו מקום כדגזר ר"מ התם ורבי

יוחנן נמי אכל לעיל (דף ה:) משחיטת
כותי ולא גזר בהו כדגזר ר"מ ובעשרה
יוחסין (קידושין דף פ:) גבי שני דברים
שאין בהן דעת לישאל ועשאן הכתוב
כו' משמע נמי דרבי יוחנן כרבנן
דר"מ ס"ל והא דר"ל יוחנן בסוף אין
מעמידין (ע"ז דף נט:) למעוטי מוריים
וגביטת בית אונייקי וסתמא כר"מ
התם הוי סתם ואח"כ מחלוקת בריש
כל הללמים (ס"ס מ:) והא דאמר רשב"ג
כל ששהה שלשים יום בחדש אינו נפל
הא לא ששה ספק הוי אפילו נפל מן
הגג או אכלו ארי בפרק ר' אליעזר
דמילה (שבת דף קל"ה:) וקיימא לן התם
כוותיה אע"ג דרובין אינן נפלים וכן
תוך שמה ימים בבהמה אסרינן
התם ולא חזינן בתר רובא התם
משום דלא יבא להקל בערוה והלריכות
חליטה במה תוך שלשים ולא רצו לסמוך
על הרוב ולהתירה לשוק בלא חליטה
שלא יאמרו הטולם שפיהק ומת ויבא
לידי לעז וקלקול ולכך גם לענין
חבילות פטור שלא יבא להקל בערוה
ועוד דבלאו הכי יש להקל בחבילות
דק"ל (מו"ק דף י"ח:) כי הלכה כדברי
המיקל בבלב ואסרו כמו כן בבהמה
דגזרו בהמה אלו חדש דאי לא הא לא
קיימא הא אי נמי אסור בבהמה
אפי' בבריח שלא יבא להתירה בחולה
שיא קרוב לפיהק ומת :

פסח וקדשים מאי איכא למימר .
[ח] מבשר תאזה לא פריך
משום דנראה דמדאורייתא לא חייב
רבי מאיר למיעוטא אלא מדרבנן*
ולכתי פריך הכי נמי שמחמיר שלא
לאכול בשר כלל ואפילו מחמיר בשאר
בשר פסח וקדשים אין יכול להחמיר
ומדקדק כי היכי דלר"מ יש חילוק
מדרבנן בין אפשר ללא אפשר ה"ה
לרבנן* : **אן** שאמר לשלווה כו' .
מעיקרא תנא מלא תרנגולת שחוטת
בשוק דאיכא למימר בעליה שחטוה
והדר אמר דאפי' אמר לשלווה ומלאו
השליח שהיא שחוטת דהשתא שלא
ברשות נשחטה אפי' חוקתו שחוטת :
הכי גרסינן לעולם אין חוקת שליח
כו' . מפורש צ"ל בכל מערבין
(עירובין נ"ב) : **הרי** שאבדו לו גדיין .
ה"ה עגבז למשום דחשיד **אגבז**
לא חשיד אגבז לו ונתוספתא קמיה
בהדיא עגבז לו תרנגולת ומלאה כו' :
כי פליגי באשפה שבבית . הוא
הדין דפליגי בשוק בלא אשפה כדמוכח
באלו מליחות (ב"מ דף נ"ד) גביר' חנינא
שמלא גדי שחוט בין טבריא לניפורי :

עושים שליחותן : ז] ומאי נראין דברי פלוני ולא דברי פלוני והלא : ח] מבשר תאזה לא פריך ג"ב ע"י תוס' בכורות דף כ ע"ב :

פסח . דאמר רחמנא (שמות יב) ואכלו את הבשר ושלמים דאמר
רחמנא (שם כט) ואכלו אותם אשר כופר בהם מלמד שהכפרה תלויה
אף באכילה מאי איכא למימר אלא ודאי חכיל דסמין ארובא היכא
דלא אפשר ואפי' הכי פליגי בקטן וקטנה משום דאפשר לדין נמי היכי

פסח וקדשים מאי איכא למימר אלא היכא
דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר
ה"נ היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר
לא אפשר : א"ר נחמן אמר רב ראה אחד
שישחט אם ראה מתחלה ועד סוף מותר
לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול
משחיטתו היכי דמי אי דידע דגמיר למה לי
ראה ואי דידע דלא גמיר פשיטא ואלא דלא
ידע אי גמיר אי לא גמיר [ח] לימא* רוב מצויין
אצל שחיטה מומחין הן מי לא תניא* הרי
שמצא תרנגולת שחוטת בשוק או שאמר
לשלווה צא שחוט והלך ומצא שחוט
חוקתו שחוט אלמא אמרינן רוב מצויין
אצל שחיטה מומחין הן הבא נמי לימא רוב
מצויין אצל שחיטה מומחין הן לעולם דידע
דלא גמיר וכו' דשחט קמן חד סימן שפיר
מהו דתימא מדהאי שפיר הך נמי שפיר
קמ"ל האי אתרמיי איתרמי ליה אידך שמא
שהה שמא דרם בעא מיניה רב דימי בר
יוסף מרב נחמן האומר לשלווה צא ושחוט
והלך ומצא שחוט מהו אמר לו חוקתו שחוט
האומר לשלווה צא ותרום והלך ומצא תרום
מאי אמר ליה אין חוקתו תרום מה נפשך
אי חוקת שליח עושה שליחותו אפילו
תרומה נמיואי אין חוקת שליח עושה שליחותו
אפילו שחיטה נמי לא אמר ליה* לכי תיכול
עלה בורא דמלחא לעולם אין חוקת שליח
עושה שליחותו ושחיטה אי נמי (א) דילמא
איניש אחרינא שמע ואול שחט רוב מצויין
אצל שחיטה מומחין הן תרומה דילמא איניש
אחרינא שמע ואול תרום הוה ליה תרום שלא
מדעת והתרום שלא מדעת אין תרומתו
תרומה לימא רוב מצויין אצל שחיטה
מומחין הן תנאי היא* דתניא הרי שאבדו
לו גדיין ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטין סרי
יהודה אומר רבי חנינא בנו של רבי יוסי
הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברים של רבי
יהודה שמצאן באשפה ודברי רבי חנינא
בנו של ר' יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי לאו
בהא קמיפלגי דמ"ס אמרינן רוב מצויין אצל
שחיטה מומחין הן ומר סבר לא אמרינן רוב
מצויין אצל שחיטה מומחין הן אמר רב נחמן
בר יצחק לא דכולי עלמא רוב מצויין אצל
שחיטה מומחין הן ובבית דב"ע לא פליגי
ד"שרי באשפה שבשוק דכולי עלמא לא פליגי
דאסור כי פליגי באשפה שבבית מ"ס אדם
עשוי להמיל נבלתו באשפה שבבית ומר סבר
אין אדם עשוי להמיל נבלתו באשפה
שבבית אמר מר אמר רבי נראין דברי רבי
אשפה אילימא אשפה שבשוק הא אמרת דכולי עלמא לא
לאו פשיטא באשפה שבבית אימא ס"פא ודברי רבי חנינא בנו של רבי
יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי בית אילימא בית ממש האמרת דכולי
עלמא לא פליגי דשרי אלא פשיטא באשפה שבבית קשיא דרבי אדרבי

עושים שליחותן : ז] ומאי נראין דברי פלוני ולא דברי פלוני והלא : ח] מבשר תאזה לא פריך ג"ב ע"י תוס' בכורות דף כ ע"ב :

[לעיל ג:]
[תוספתא פ"ב]

עיין סרי עירובין
לא: [מ"ד י"ב]

לקמן ק"י שבת ד'
(סמג' ק"ד) עירובין ל"ו]

[קדושין מא:]
ב"מ כ"ד: [תוספתא פ"ב]

רבינו גרשום

(אלא תרע) [ורדילמא]
היכא דאפשר למבריקה
אפשר והיכא דלא אפשר
לא אפשר [ג] ולא
אמרין פסקים נקב קא
שחיטתו כימא (בשחט
וקדשים רובא אולינן
סאי וכו' אלא היכא
דאפשר וכו' הכא נמי
בשחיטה) [לדין] היכא
דאפשר אפשר לעולם
לא אולינן בתר
רובא היכא דיכילינן
למבריקא למבריקה :
(אמר ליה חוקתו שחוט
בלושר דאמרינן שלוחו
שחט או ישראל אחר
מומחה שחט רוב מצויין
אצל שחיטה מומחין הן
וכא נמי (בשחיטה)
בראה אחר ששחט
נימא] רוב מצויין
אצל שחיטה מומחין
הן ולמה ליה לראות
פתחלה ועד סוף :
לעולם [רידע דלא נמיר
וכנון וכו'] שמא שהה
ושחט ר"ס ושחט
הכי צריך לראות
מתחלה ועד סוף אמר
לו אין חוקתו תרום
כלומר אע"פ שמצא
תרום צריך לתרום פעם
אחרת כדבעינן לפרשי
לקמן לעולם אין חוקת
שחט כו' (והתרום שלא מדעת וכו') [רבותיהם גם אחס' ר' יהודה [ס"ל] אסור [דלא אמרינן] רוב
מצויין אצל שחיטה וכו' ור' חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי סבר דרוב מומחין הן כו' : אמר רבי נראין
דברי רבי יהודה שמצאו וכו' (ורמז סבר רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן) לעולם דב"ע רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן (והשוחטין) (וישחטין) השליחין
לשום

(א) נראה ד"ל וכו' תימא אפי' דלא חכיל בכרא כפסח וקדשים מאי וכו' : (ב) נראה ד"ל אלמא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן כלומר דאמרינן וכו' .

היה ופרק עולה מעל זוארו אבל מי שהיה פסול לעדות בשביל שפעם אחת עבר על אחת מהמזות הרי זה שוחט לעצמו ובודק לעצמו :

מז אלו הדוקים והזיתוסים וכו'. למדה רבינו ממאי דאוקי אבני מתניתין דהכל שוחטין ואפילו כותי ובישראל עומד על גביו ואע"ג דלא נפקא לן מידי לגבי כותיים דהא אסיקנא שעשאו כעכו"ם גמורים לכל דבריהם מ"מ נפקא לן לגבי דוקים וזיתוסים לדוקים וזיתוסים לידון ככותיים קודם שעשאו כעכו"ם דמו :

יז כשהיו ישראל במדבר וכו'. פ' הכל שוחטין (דף ס"ז:) גמ' הכל שוחטין ולעולם שוחטין מאן חנא וכו' אמר רב יוסף ר"ע היא דמיא כי ירחק וכו' וזבחה וכו' ר"ע אומר לא בא הכחוב אלא לאסור להם בשר נחירה שבחלה הותר להם בשר נחירה משנכנסו לארץ לאסור להם בשר נחירה ועכשיו שגלו יכול יחזרו להיתרן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין ואע"ג דדמי לה רבא דלא אחיח מתניתין כר"ע מ"מ קושטא דמילתא הכי הוא דר"ע הכי ס"ל :

פ"ה א כבר ביארנו בהלכות איסורי מאכלות . בפ"ד :

ב ומ"ש ויש שם חלאים אחרים וכו' ושמה טרפיות נאמרו למשה מסיני ואלו הן וכו'. מימרא דעולא ר"פ אלו טרפות (דף מ"ג) : ומ"ש

וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן ה' אלהיך וגו'. וזו היא המצוה הנוהגת לדורות לשחוט ואחר כך יאכל :

ישראל ואפילו הרשעים מהן : מז אלו הצדוקין והבייתוסין ותלמידיהן וכל הטועים אחריהן שאינן מאמינים בתורה שבעל פה שחיטתן אסורה . ואם שחטו בפנינו הרי זו מותרת . שאין איסור שחיטתן אלא שמא יקלקלו והם אינן מאמינים בתורת השחיטה לפיכך אינן נאמנים לומר לא קלקלנו : יז כשהיו ישראל במדבר לא נצטוו בשחיטת החולין אלא היו נותרין או שוחטין ואוכלין כשאר האומות . ונצטוו במדבר שכל הרוצה לשחוט לא ישחוט אלא שלמים שנאמר איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור וגו' ואל פתח אהל מועד וגו' למען אשר יביאו וגו' וזבחו זבחי שלמים לה' וגו'. אבל הרוצה לנחור ולאכול במדבר היה נותר : יח ומצוה זו אינה נוהגת לדורות אלא במדבר בלבד בעת היתר הנחירה . ונצטוו שם שכשיכנסו לארץ תאסר הנחירה ולא יאכלו חולין אלא בשחיטה . וישחטו בכל מקום לעולם חוץ לעזרה שנאמר כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך וגו' וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן ה' אלהיך וגו' . וזו היא המצוה הנוהגת לדורות לשחוט ואחר כך יאכל :

פרק חמישי

א כבר ביארנו בהלכות איסורי מאכלות שהטרפה האמורה בתורה היא הנוטה למות . ולא נאמר טריפה אלא שדבר הכתוב בהווה כגון שטרפה ארי וכיוצא בו ושברה ועדיין לא מתה : ב ויש שם חלאים אחרים אם יארעו לה תחשב טריפה והן הלכה למשה מסיני . ושמונה מיני טרפות נאמרו לו למשה בסיני ואלו הן . דרוסה . נקובה . חסרה

א טור סי' כט סמ"ג לאוין קלד עשין סג :

היה עתה דכותי דינו כעכו"ם לכל דבריו לפיכך לא הוצרך רבינו לכתבו ודוקי ובייתוסים וכו' וראיתי לרבינו בפירושו המשנה שאסור הדוקים והייתוסים שכתב עם ז"ל ומתנאי המומר הזה ג"כ שמוחר לאכול משחיטתו שלא יהיה דוקי ובייתוסי , ואם נאמר שדברי רבינו שם בשאין ישראל עומד על גביו הם הם דבריו עמו כן ואם דברי רבינו שם כוללין אפילו בבישראל עומד על גביו אפשר שחזר בו . וכלל גדול יהיה צידך שבהרבה דברים חזר בו בחיבורו זה ממה שכתב בפירושו המשנה וכתב ה"ר אברהם חסיד בנו דעל מה שכתוב בחיבור ראוי לסמוך דנעשה בזקנותו וכן כתב הרשב"א בתשובת שאלה :

יז כשהיו ישראל במדבר וכו' . חפס דברי ר"ע דגרסינן בפ"ק (דף כ"ד) הניח כי ירחק ממך המקום וכו' וזבחה מבקרך וכו' ר"ע אומר לא בא הכחוב אלא לאסור להם בשר נחירה שבחלה הותר להם בשר נחירה ועכשיו שגלו יכול שיחזרו להיתרם הראשון כך שנינו לעולם שוחטין . ואע"ג דר' ישמעאל פליגי עליה דר' עקיבא דסבר דבשר נחירה לא אשתרי כלל הא קי"ל הלכה כר"ע מחזיריו :

פ"ה א כבר ביארנו בהלכות וכו' . כבר הרחיב הרב ז"ל בפ"ד מהל' איסורי מאכלות הדיבור בזה ולפיכך סמך כהן על מה שכתב עם . וכבר נחבאר שם פירוש דבריו שהם בניינים על המדרש האמור במילתא ובשר בשדה טרפה אין לי אלא בשדה צבית מנין אמרה נבלה וטריפה הקיטן הכחוב מה נבלה לא חלק בין צבית בין בשדה כי טרפה כן הא מה ס"ל ובשר בשדה טרפה דבר הכחוב בהווה . ובמשנה פ' אלו טרפות , אמרו כל שאין כמות חיה טריפה . ואסיקו בגמרא סימן לטריפה י"ב חודש . ודע כי מה שהוזכר בהרבה מקומות שהטריפה הללמ"מ אמת הוא שמה"ל למדנו שהטריפה אינה חיה אבל פרטי הטריפות לידע איזו היא הממיתה ואיזו היא שאינה ממיתה לא נחבאר בדין נחורה אלא נאמרו למשה על פה כשאר חורה שבע"פ שהיא נקראת קבלה . והוי יודע שכל מה שהיא הללמ"מ אין הפרש בו לשאר הדברים הבאים בחורה בפירושו לענין להלך בספקו להחמיר בשל חורה :

ב ואלו הן דרוסה וכו' . בפ' א"ט (דף ס"ג) אמר עולא שמונה מיני טריפות נאמרו למשה בסיני נקובה פסוקה נעולה והסורה קרועה ודרוסה נפולה ושצורה . ובגמ' חפס אוחס עולא כל המני מני קודם כי הנקובה היא נקובה הריאה והיא מנייה חדיר יותר מכולם כמו שנבאר ולפיכך החמירו בה יותר משאר טרפיות ואח"כ פסוקה וכל הבאים

הרדב"ז (מכ"י)

מז אלו הדוקים וכו' . ונריך לדוק גם הסכין שהרי אינם מאמינים בחורה צדיקת הסכין זה בכלל מ"ש רבינו ואם שחטו בפנינו וכו' כלומר בסכין צדוקה . והא דכיר רבינו שחיטת כותי דאמר ר' הנין א"ר יעקב בר אידי אמר ריב"ל משום בר קבא ר"ג וזית דינו נמנו על שחיטת כותי ואסרוה ומ"ט אר"ג בר ינחק דמות יונה מלאו להם בראש הר גריזים שהיו עובדין אותה :

יז כשהיו ישראל במדבר וכו' . הוצרך רבינו לכתוב זה דלא חימא כיון דנחירה הותרה

לחם משנה

מז שאין איסור שחיטתו וכו' . כלומר כיון שאין האיסור מלד שהם עכו"ם אלא שמה יקלקלו לכך כשחטרים עומדים וראו שלא קלקלו מותר : והם אינם מאמינים בו . עתה הוקשה לו כיון שכן ה"כ אפילו אין אחרים עומדים ע"ג הא לא חשידי דעברי לגמי עור וה"כ לא יאנו לישראל דבר אסור לזה אמר שלהם נראה להם שאינו אסור כלל לפיכך אינם נאמנים :

יז כשהיו ישראל במדבר וכו' . שם פ"ק (דף י"ז) מחלוקת ר"ע ורבי ישמעאל ור"ע

מגדל עוז

פ"ה א כבר ביארנו בהלכות איסורי מאכלות . פרק אלו טרפות (דף מ"ג) :